

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Straky, soudkyně Johany Jandusové a soudce Karla Ulíka ve věci

žalobkyně: **R. P.**
narozena X, státní příslušnice Ruské federace
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, spočívající v nevydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ze dne 17. 1. 2024 v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. OAM-01449/TP-2024 v zákonné lhůtě,

takto:

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat rozhodnutí o žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ze dne 17. 1. 2024 v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. OAM-1449/TP-2024 ve lhůtě 3 týdnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 20 404,10 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobkyně se žalobou podanou a doručenou soudu dne 21. 2. 2025 domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného podle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Tu spatřuje v tom, že žalovaný nerozhodl o její žádosti o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie (dále „EU“) ze dne 17. 1. 2024 v 60denní lhůtě podle § 169t odst. 6 písm. h) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“).
2. Žalobkyně uvedla, že o její žádosti dosud žalovaný nerozhodl, proto požádala Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále „Komise“) jakožto nadřízený orgán žalovaného o provedení opatření proti nečinnosti žalovaného. Dne 20. 2. 2025 bylo žalobkyni doručeno příslušné opatření, ve kterém Komise žalovanému stanovila lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně v délce 60 dnů ode dne provedení výsledku žalobkyně. Výsledek žalobkyně však ani ke dni podání žaloby nebyl nařízen. Vzhledem k tomu, že Komise stanovila žalovanému lhůtu pro vydání rozhodnutí odpovídající délce zákonné lhůty a současně její běh navázala na skutečnost zcela závislou na aktivitě žalovaného, je dle žalobkyně třeba takovou lhůtu posoudit jako nepřiměřenou. Proto žalobkyně podala žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného ihned, tj. před uplynutím příkazané lhůty, jelikož má za to, že jí ze strany Komise nebyla poskytnuta dostatečná ochrana proti nečinnosti žalovaného.
3. Dále žalobkyně uvedla, že nečinnost žalovaného, i s ohledem na vysoký věk a špatný zdravotní stav žalobkyně, zcela zásadním způsobem zasahuje do jejích práv a zájmů, zejména práva na respektování soukromého a rodinného života, jelikož udržuje žalobkyni v České republice na základě nejistého pobytového oprávnění a znemožňuje stabilizaci jejího pobytového statusu na území České republiky a požívání všech výhod spojených a plynoucích z postavení držitele povolení k trvalému pobytu. Dle žalobkyně přitom její věc nevykazuje znaky právní či skutkové složitosti, která by mohla neúměrné prodlužování řízení ospravedlnit. Její rodinná vazba k dceři, občance České republiky, a závislost na péči jí poskytované, byla zjištěna a prokázána jednak v předcházejícím řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, tak i v aktuálně vedeném řízení o její žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 17. 3. 2025 uvádí, že ve věci nečinný není a že provádí veškeré nezbytné úkony za účelem vyřízení předmětné žádosti. Namítá, že dne 27. 2. 2025 zaslal žalobkyni předvolání k výsledku. Termín výsledku byl stanoven na 27. 3. 2025. Kromě žalobkyně byla k podání svědecké výpovědi předvolána i její dcera. Termín svědecké výpovědi je shodný s termínem žalobkyně. K námitce žalobkyně, že lhůta stanovená Komisí je nepřiměřeně dlouhá a je stanovena neurčitě, správní orgán uvádí, že stanovení lhůty v opatření proti nečinnosti je plně v gesci Komise. K námitce žalobkyně, že ji dosavadní neudělení trvalého pobytu udržuje v nejistotě stran pobytu na území ČR a zasahuje

negativně do jejího soukromého a rodinného života, žalovaný konstatoval, že žalobkyně aktuálně pobývá na území ČR na základě povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana ČR, tj. druhého nejvyššího pobytového oprávnění. Žalobkyně se tedy nenachází v žádné pobytové nejistotě. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí žaloby.

5. V replice žalobkyně setrvala na své žalobě. K vyjádření žalovaného uvedla, že žalovaný bezpochyby zatížil její řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU nečinností, neboť nerespektoval a podstatně překročil zákonem stanovenou lhůtu pro vydání rozhodnutí, a to opakovaně. Žalovaný byl v první řadě nečinný již po podání žádosti. Proti této nečinnosti byla žalobkyně nucena se bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti. Nečinnost žalovaného má přitom zcela zásadní nepříznivý dopad do života žalobkyně. Dcera žalobkyně v důsledku hradí žalobkyni soukromé zdravotní pojištění, ačkoliv jako držitelka povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU by žalobkyně ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, získala přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění.

Skutkové okolnosti věci a průběh správního řízení

6. Žalobkyně dne 17. 1. 2024 požádala o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87h odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Žádosti byla přidělena sp. zn. OAM-1449/TP-2024.
7. Dne 17. 4. 2024 Komise vyhověla návrhu žalobkyně o provedení opatření proti nečinnosti, neboť žalovaný nerozhodl o výše označené žádosti ve lhůtě podle § 169t odst. 6 písm. h) bodu 3 zákona o pobytu cizinců.
8. Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 9. 2024, č. j. OAM-1449-21/TP-2024, žádost žalobkyně podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 23. 9. 2024 odvolání. Komise jako odvolací orgán rozhodnutím ze dne 21. 11. 2024, č. j. MV-145803-4/SO-2024, prvně označené rozhodnutí ze dne 12. 9. 2024 zrušila a věc vrátila žalovanému k novému projednání. V odůvodnění rozhodnutí Komise uvedla, že z obsahu spisu je zřejmé, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť je závislá na „jiné nutné péči poskytované občanem EU nebo jeho manželem“. Rozhodnutí nadřízeného správního orgánu bylo žalobkyni doručeno dne 25. 11. 2024.
9. Dne 19. 2. 2025 Komise vyhověla v pořadí již druhému návrhu žalobkyně o provedení opatření proti nečinnosti, neboť opětovně konstatovala nečinnost žalovaného v řízení o žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Opatřením proti nečinnosti č.j. MV-16507-2/SO-2025 žalovanému přikázala, aby do 60 dnů od výsledku žalobkyně dle § 169j zákona o pobytu cizinců vydal rozhodnutí ve věci.
10. Žalovaný dne 27. 2. 2025 předvolal žalobkyni k výsledku. Termín výsledku byl stanoven na den 27. 3. 2025.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud rovněž shledal, že žaloba je přípustná (k tomu viz odst. 18-23 níže)
12. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobkyně výslovně sdělila, že s tímto procesním postupem souhlasí. Žalovaný se k výzvě soudu nevyjádřil,

pročež měl soud za to, že i jeho souhlas byl dán.

Posouzení věci soudem

13. Žalobkyně se domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení o její žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87h zákona o pobytu cizinců, kterou podala dne 17. 1. 2025.
14. Podle § 169t odst. 6 písm. h) bodu 3 zákona o pobytu cizinců platí, že ministerstvo vnitra rozhodne ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87g nebo 87h téhož zákona.
15. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
16. Podle § 81 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje *(o žalobě na ochranu proti nečinnosti – pozn. soudem)* na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
17. Podle § 81 odst. 2 s. ř. s. je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.
18. V posuzované věci Komise dne 19. 2. 2025 vyhověla v pořadí již druhému návrhu žalobkyně o provedení opatření proti nečinnosti a opětovně konstatovala nečinnost žalovaného v řízení o žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU ze dne 17. 1. 2024. Žalovanému přikázala, aby do 60 dnů od výsledku žalobkyně dle § 169j zákona o pobytu cizinců o žádosti rozhodl.
19. Situací, kdy nadřízený orgán učiní k návrhu účastníka opatření proti nečinnosti a přikáže vydat rozhodnutí ve stanovené lhůtě, se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20. V takovém případě *„bezvýslednost vyčerpání pak nastane až prvním dnem po konci opatření proti nečinnosti určené a marně proběhlé lhůty, jde-li o lhůtu přiměřenou.“* (zvýraznění doplněno). Krajský soud je v řízení o nečinnostní žalobě povinen vyčkat, až lhůta stanovená v opatření proti nečinnosti uplyne (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 2. 2. 2023, č. j. 2 As 21/2020-34, č. 4453/2023 Sb. NSS). To však platí pouze v případě, že jde o lhůtu přiměřenou. V rozsudku ze dne 27. 10. 2022, č. j. 1 Azs 171/2022-54, NSS uvedl: *„Má-li být soudní ochrana proti nečinnosti správního orgánu efektivní, je nezbytné, aby soud hodnotil i přiměřenost stanovené lhůty, a to právě za účelem posouzení, zda byla splněna podmínka bezvýslednosti vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti. Nepřiměřeně dlouhá lhůta by totiž odsouvala poskytnutí soudní ochrany, resp. naplnění podmínky řízení o bezvýslednosti předchozích prostředků. Samotné posouzení lhůty jako nepřiměřené tak totiž může vést i ke splnění podmínky bezvýsledného vyčerpání prostředku ochrany. S ohledem na výše uvedené to znamená, že správní soud se musí nejprve vypořádat s námitkou nepřiměřené lhůty a teprve pokud ji shledá jako přiměřenou, vyčká jejího uplynutí. Bylo by absurdní, aby v případě nepřiměřené lhůty vystavil soud žalobce povinnosti vyčkávat na její uběhnutí a podat novou žalobu, jak to učinil v této věci městský soud. Stejně absurdní by však bylo, pokud by soud v řízení o žalobě sám vyčkával na konec této lhůty a splnění podmínky bezvýslednosti, byla-li by tato lhůta nepřiměřeně dlouhá.“* Jestliže nadřízený orgán uloží vydat rozhodnutí v nepřiměřené lhůtě, žalobce může bez dalšího podat nečinnostní žalobu, neboť jde z hlediska ochrany jeho práv v podstatě o shodnou situaci, jako když správní orgán na

žádost o opatření proti nečinnosti v zákonné lhůtě nijak nezareaguje (shodně srov. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2023, č. j. 5 A 54/2022-37, či ze dne 18. 7. 2023, č. j. 10 A 81/2023-32).

20. Ze stejného předpokladu vycházel i zdejší soud v usnesení ze dne 28. 7. 2022, č. j. 51 A 24/2022-35, ve kterém konstatoval, že k bezvýslednému vyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. dojde i tehdy, pokud nadřízený správní orgán sice vyhoví návrhu na vydání opatření proti nečinnosti a přikáže nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě vydal rozhodnutí [§ 80 odst. 4 písm. a) správního řádu], ale takto stanovená lhůta k odstranění nečinnosti je s ohledem na okolnosti věci nepřiměřeně dlouhá. Zároveň dospěl k závěru, že *„60denní lhůta poskytnutá Komisí žalovanému nebyla v daném případě přiměřená. Samotná zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu činí 60 dnů [§ 169t odst. 6 písm. f) zákona o pobytu cizinců]. Komise tedy žalovanému po devíti měsících trvání správního řízení poskytla stejnou lhůtu, v jaké mu zákon ukládá celé správní řízení realizovat (v tomto případě měl vydat rozhodnutí nejpozději v září 2021). Poskytnutí lhůty k odstranění nečinnosti, která odpovídá nejdelší zákonem dovolené lhůtě pro provedení celého správního řízení od jeho počátku do konce, po devíti měsících jeho vedení, nadto bez jakéhokoli odůvodnění, nesplňuje požadavek přiměřenosti. Komise stanovením nepřiměřeně dlouhé lhůty k nápravě žalovanému neposkytla žalobkyni adekvátní ochranu, která by vedla k urychlenému odstranění zjištěné nečinnosti“* (odst. 17).
21. V nyní posuzované věci Komise stanovila žalovanému lhůtu pro rozhodnutí v délce 60 dnů od výsledku žalobkyně, a to bez jakéhokoli odůvodnění. Tuto lhůtu soud považuje za nepřiměřenou, a to z následujících důvodů:
22. Za prvé, lhůta běžící případně od tohoto okamžiku (60 dnů) je sama o sobě stejně dlouhá jako maximální zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí. NSS přitom ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 Azs 171/2022-54 uvedl, že *„lze akceptovat, že nadřízený správní orgán uložil v opatření proti nečinnosti lhůtu ve stejné délce, jež je stanovena zákonem k rozhodnutí, jen ve výjimečných případech. Pravidlem by naopak měla být lhůta podstatně kratší.“* Soud nicméně v posuzovaném případě neshledal výjimečné okolnosti, které by stanovení takové lhůty ospravedlňovaly. Soud se naopak ztotožňuje s žalobkyní, že její věc nevykazuje znaky právní ani skutkové složitosti. Žalovaný ostatně žádné takové okolnosti ani netvrdil. Za druhé soud považuje za problematické, že lhůta nebyla stanovena jako pevná. Její počátek byl totiž navázán na okolnost, jejíž uskutečnění je plně v dispozici žalovaného, neboť je ponecháno zcela na jeho uvážení, na kdy a zda vůbec předvolá žalobkyni k výsledku. Soudu se navázání lhůty na provedení výsledku žalobkyně jeví jako nelogické i s ohledem na závěr Komise vyslovený v rozhodnutí ze dne 21. 11. 2024, č. j. MV-145803-4/SO-2024, že již z obsahu spisu je zřejmé, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť je závislá na „jiné nutné péči poskytované občanem EU nebo jeho manželem“.
23. Vzhledem ke všem uvedeným okolnostem považuje soud ve shodě s žalobkyní lhůtu stanovenou v opatření proti nečinnosti za zjevně nepřiměřenou.
24. Jelikož se žalobkyni nedostalo opatřením proti nečinnosti účinné ochrany, byla v daném případě splněna podmínka bezvýslednosti vyčerpání prostředku opatření proti nečinnosti, přestože v době podání žaloby k soudu ještě neuplynula lhůta stanovená v opatření proti nečinnosti k vydání rozhodnutí ve věci. Z těchto důvodů má soud za to, že žalobkyně

bezvýsledně vyčerpala prostředky ochrany dle § 79 odst. 1 s. ř. s. již ke dni podání žaloby, tj. ke dni 21. 2. 2025. Za popsané situace nebyla povinna dále vyčkávat s jejím podáním na to, zda žalovaný svoji nečinnost odstraní, či nikoliv. Žaloba tak byla od počátku přípustná.

25. Žaloba je současně též důvodná. Vzhledem k tomu, že Komise v posuzované věci dospěla k závěru, že žalovaný je nečinný a vyhověla návrhu žalobkyně o uplatnění opatření proti nečinnosti, je presumována nečinnost žalovaného a správní soud již není oprávněn tento závěr přehodnocovat (rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, č. 2785/2013 Sb. NSS). Ze správního spisu i stanovisek účastníků řízení pak je zřejmé, že žalovaný doposud o žádosti žalobkyně nerozhodl. Soud přitom nehledal důvody, které by takový postup ospravedlnily. Žalovanému je naopak třeba přičíst k tíži, že od vydání rozhodnutí Komise ze dne 21. 11. 2024 byl v předmětném řízení prakticky zcela nečinný. Žalobkyni k výsledku předvolal až v reakci na přijaté opatření proti nečinnosti.
26. Obrana žalovaného spočívající v paušálním tvrzení, že nečinný nebyl a že v řízení prováděl nezbytné úkony za účelem vyřízení žádosti, tak již s ohledem na výše uvedené nemůže obstát. Nadto není podstatné, zda žalovaný učinil některé dílčí úkony, ale zda vydal rozhodnutí o žádosti v zákonem stanovené lhůtě. To se však nestalo. Žalovaný přitom ani netvrdil, že by se na překročení zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí jakkoliv podílela žalobkyně, přičemž tomu nenасvědčují ani jiné okolnosti patrné ze správního spisu. Z obsahu spisu je konečně zřejmé i to, že nečinnosti se žalovaný v daném řízení dopustil opakovaně.

Závěr a náklady řízení

27. S ohledem na shora uvedené soud podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí v řízení o žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému rodinného příslušníka občana EU, a to ve lhůtě 3 týdnů od právní moci tohoto rozsudku. Délku této lhůty soud stanovil s ohledem na dosavadní délku správního řízení. Zohlednil přitom i skutečnost, že výslech žalobkyně a její dcery byl nařízen na den 27. 3. 2025. Soud rovněž zohlednil, že v posuzovaném případě jde již o druhý zjištěný případ nečinnosti žalovaného v daném řízení.
28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovanému jako neúspěšnému účastníkovi náhrada nákladů nenáleží. Žalobkyni, která měla ve věci úspěch, soud právo na náhradu nákladů řízení přiznal. Ty tvoří zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 2 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem vyplývající dle § 35 odst. 2 s. ř. s. z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1. 1. 2025 (dále „advokátní tarif“).
29. Zástupce žalobkyně učinil v této věci tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby a podání repliky), za které mu náleží odměna ve výši 4 620 Kč za úkon (§ 7 bodu 5 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu). Vedle odměny přísluší zástupci žalobkyně též náhrada hotových výdajů v paušální výši 450 Kč za každý z těchto tří úkonů právní služby dle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu. Jelikož je zástupce žalobkyně společníkem advokátní kanceláře, která je plátcem DPH, je součástí nákladů žalobkyně též náhrada této daně [§ 57 odst. 2 s. ř. s. a § 137 odst. 3 písm. b) občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s.], a to ve výši 21 % z částky 15 210 Kč, tedy 3 194,10 Kč. Náhradu nákladů řízení v celkové výši 20 404,10 Kč je žalovaný povinen uhradit k rukám zástupce žalobkyně (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu), a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. března 2025

Josef Straka, v. r.
předseda senátu